

Çankırı Karatekin Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi

“EĞİTİMDE ERİŞİLEBİLİRLİK” ÖĞRETİM ELEMANI YÖNLENDİRME KILAVUZU (2024)

Koordinatör: Doç. Dr. Ceyhun Türkmen

EĞİTİMDE ERİŞİLEBİLİRLİK KILAVUZU

İçindekiler

1. Giriş
 - 1.1. Kılavuzun Amacı
 - 1.2. Kılavuzun Kapsamı
2. Engelli Öğrenci Birimi Hakkında
 - 2.1. Engelli Öğrenci Birimi'nin Tanıtımı
 - 2.2. Engelli Öğrenci Birimi'nin Görev ve Sorumlulukları
3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar
 - 3.1. Görme Engeli
 - 3.2. İşitme Engeli
 - 3.3. Hareket Engeli
 - 3.4. Konuşma ve Dil Engeli
 - 3.5. Ruhsal ve Duygusal Engeller
 - 3.6. Öğrenme Güçlükleri
 - 3.7. Süreğen (Kronik) Engeller
4. Akademik Danışmanlara Öneriler
 - 4.1. Genel Öneriler
 - 4.2. Spesifik Durumlar için Öneriler
5. Ekler ve Formlar

1. Giriş

Kılavuzun Amacı

- ❑ **Farkındalık Artırma:** Özel gereksinimli öğrencilerin eğitim süreçlerindeki zorlukları tanıtmak.
- ❑ **Bilgi ve Beceriler:** Öğretim elemanlarına gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak.
- ❑ **Eğitimde Fırsat Eşitliği:** Özel gereksinimli öğrenciler için eşit eğitim fırsatları sağlamak.
- ❑ **Destek Yöntemleri:** Uyarlamalar, destek yöntemleri ve yardımcı teknolojiler hakkında bilgi vermek.
- ❑ **Etkili İletişim:** Özel gereksinimli öğrencilerle etkili iletişim kurma konusunda rehberlik etmek.
- ❑ **Tam Katılım:** Özel gereksinimli öğrencilerin akademik başarılarını ve üniversite yaşamına tam katılımlarını desteklemek.

1. Giriş

Kılavuzun Kapsamı

❑ Engelli Öğrenci Birimi Tanıtımı:

- Birimin görev ve sorumlulukları.
- Özel gereksinimli öğrencilere sağlanan hizmetler.

❑ Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar:

- Görme engeli, işitme engeli, hareket engeli, konuşma ve dil engeli, ruhsal ve duygusal engeller, öğrenme güçlükleri, süreğen (kronik) engeller için destek yöntemleri ve uyarlamalar.
- Her engel türüne özgü yardımcı teknolojiler.

❑ Akademik Danışmanlara Öneriler:

- Genel ve spesifik durumlar için öneriler.
- Özel gereksinimli öğrencilerle etkili iletişim kurma ve onları destekleme yöntemleri.

❑ Ekler:

- Faydalı kaynaklar ve iletişim bilgileri.
- Özel gereksinimli öğrenciler için kullanılacak formlar ve dökümanlar.

2. Engelli Öğrenci Birimi Hakkında

Engelli Öğrenci Birimi'nin Tanıtımı

❑ Amaç:

- Özel gereksinimli öğrencilerin üniversite olanaklarına ve hizmetlerine eşit erişimlerini sağlamak.
- Öğrencilerin akademik, sosyal ve psikolojik gelişimlerini desteklemek.

2. Engelli Öğrenci Birimi Hakkında

Engelli Öğrenci Birimi'nin Görev ve Sorumlulukları

❑ İhtiyaç Tespiti:

- Özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek ve uygun çözümler geliştirmek.

❑ Oryantasyon:

- Yeni kayıt yaptıran özel gereksinimli öğrencilere yönelik oryantasyon programları hazırlamak.

❑ Akademik Destek:

- Fakülte, yüksekokul ve enstitülerdeki akademik danışmanlarla iş birliği yaparak gerekli akademik uyarlamaları belirlemek ve uygulamak.

❑ PsikoSosyal Destek:

- Öğrencilere psikolojik ve sosyal destek sağlamak.

❑ Eğitsel, Kültürel ve Sosyal Etkinlikler:

- Öğrencilerin üniversite yaşamına uyumunu artırmak için etkinlikler düzenlemek.

❑ Kariyer ve Staj Desteği:

- Kariyer Geliştirme Merkezi ile iş birliği yaparak özel gereksinimli öğrencilere staj ve iş olanakları sağlamak.

❑ Farkındalık Artırma:

- Engellilik alanında bilgi ve duyarlılık düzeyini artırmaya yönelik seminerler, konferanslar ve eğitimler düzenlemek.

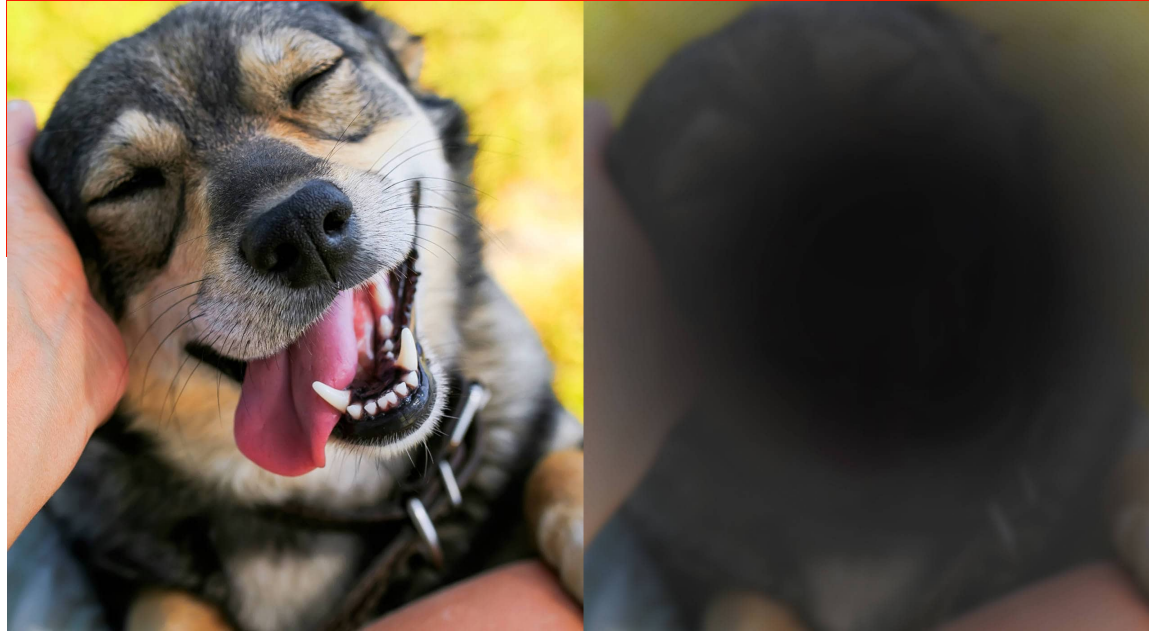
❑ İzleme ve Değerlendirme:

- Özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarını belirleyip uygulamaların takibini ve bilimsel yöntemlerle izlenmesini gerçekleştirmek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli

❑ Tanım:

➤ Görme engeli, görme yetisinin kısmen veya tamamen kaybolması durumudur. Bu kayıp, doğuştan olabileceği gibi sonradan da gelişebilir. Görme engeli, gözün veya görme yollarının çeşitli nedenlerle işlevini yerine getirememesi sonucu ortaya çıkar.

❑ Kısmi Görme Kaybı (Az Görme)

➤ Görme işlevinin orta veya ileri derecede bozulmasıdır. Kısmi görme kaybı yaşayan bireyler, belirli mesafelerdeki objeleri net göremeyebilir, renkleri ayırt etmekte zorlanabilir veya ışığa karşı duyarlılık gösterebilir.

❑ Tam Görme Kaybı (Körlük):

➤ Görme yetisinin tamamen kaybolması durumudur. Tam görme kaybı olan bireyler, ışık ve karanlık arasındaki farkı bile ayırt edemeyebilirler.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engellerinin Çeşitleri

☐ Görme Engelinin Çeşitleri

- **Az Görme:** Görme netliğinin çeşitli düzeylerde kaybı.
- **Körlük:** Tam görme kaybı.
- **Tünel Görüşü:** Görme alanının sadece merkezinde dar bir alanda görebilme.
- **Çift Görme:** Bir objeyi iki kez görme durumu.
- **Bulanık Görme:** Objelerin net görülememesi.
- **Renk Körlüğü:** Belirli renkleri ayırt edememe.
- **Gece Körlüğü:** Düşük ışıkta görme zorluğu.

NORMAL VISION

NIGHT BLINDNESS

Normal Vision

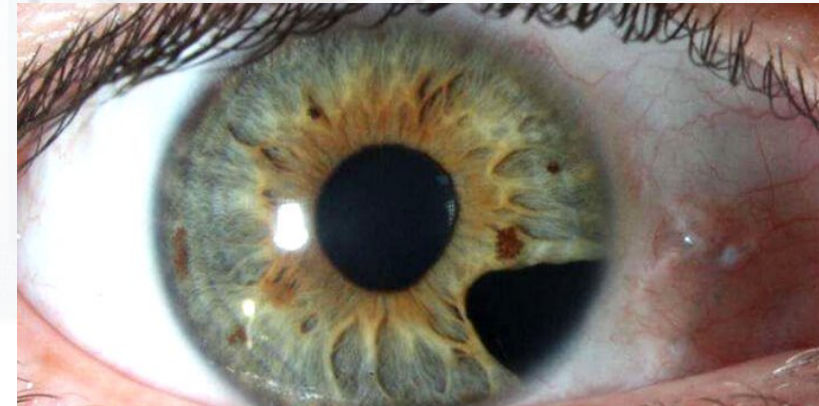
Tunnel Vision

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engellerinin Nedenleri

❑ Görme Engelinin Nedenleri

- **Kalıtımsal Retina Bozuklukları:** Retinitis Pigmentosa.
- **Doğuştan Gelen Katarakt ve Glokom:** Göz merceğinin veya göz içi basıncının bozulması.
- **Göz Tümörleri:** Gözde veya görme yollarında oluşan tümörler.
- **Enfeksiyonlar ve Çevresel Faktörler:** Annenin hamilelik döneminde geçirdiği enfeksiyonlar veya kazalar.
- **Diğer Nedenler:** Albinizm, göz küresinin küçüklüğü veya yokluğu gibi doğuştan gelen durumlar.

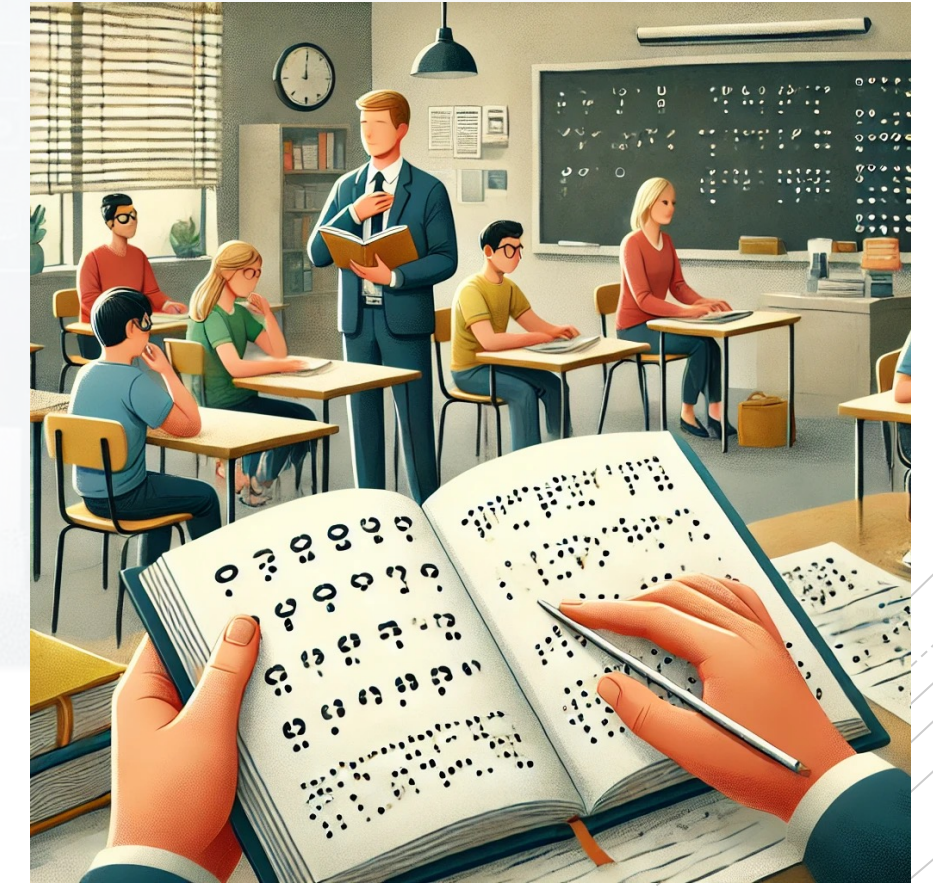

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

☐ Erişilebilir Materyaller

- **Büyük Puntolu Materyaller:** Ders materyallerini büyük puntolarla basmak.
- **Dijital Formatlar:** Ders notlarını ve kitapları dijital formatlarda sunmak.
- **Braille Materyaller:** Görme engelli öğrenciler için Braille baskılı materyaller sağlamak.

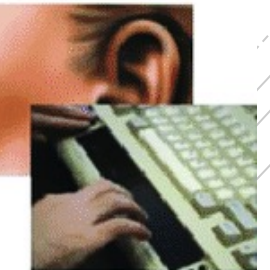
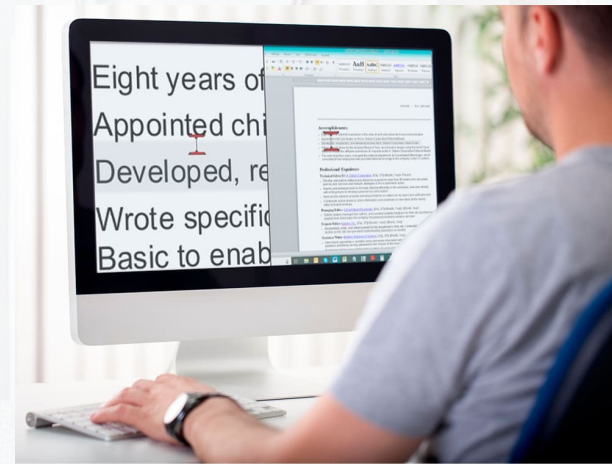

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Yardımcı Araç Gereçler

- **Ekran Okuyucuları:** Bilgisayar ekranındaki metinleri sesli okuyan yazılımlar.
- **Ekran Büyüteçleri:** Ekrandaki görüntüleri büyüten yazılımlar.
- **Ses Tanıma Sistemleri:** Konuşmatanım yazılımları ile bilgisayarı sesle kontrol etme.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

☐ Sınıf İçi Düzenlemeler

- **Oturma Düzeni:** Öğrencinin tahtayı ve projeksiyonu en iyi şekilde görebileceği yere oturmasını sağlamak.
- **Aydınlatma:** Sınıfın iyi aydınlatıldığından emin olmak, aşırı parlak veya yansıma yapan ışıklardan kaçınmak.
- **Ders Notları:** Ders notlarını ve materyallerini önceden sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

☐ Alternatif Sunum Yöntemleri

- **Sesli Anlatım:** Tahtaya yazılanları ve sunumları sesli olarak anlatmak.
- **Açıklayıcı Yöntem:** Kullanılan grafik, şema ve resimleri detaylı bir şekilde açıklamak.
- **Audiobooklar:** Okuma materyallerini sesli kitap formatında sunmak.

LibriVox

Google Play
Books

audible
an amazon company

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Sınav ve Değerlendirme Uygulamaları

- **Ek Süre:** Sınavlar ve ödevler için ek süre tanımak.
- **Özel Sınav Düzenlemeleri:** Braille sınav kağıtları, sesli sınavlar veya dijital formatlarda sınavlar sağlamak.
- **Yardımcı Akranlar:** Sınavlarda öğrencinin yanına yardımcı bir akran vermek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

☐ **Yönlendirme ve Destek**

- **Oryantasyon Programları:** Yeni öğrencilere kampüsü ve kaynakları tanıtan oryantasyon programları düzenlemek.
- **Psikososyal Destek:** Psikolojik ve sosyal destek sağlamak.
- **Erişilebilir Kütüphane Hizmetleri:** Görme engelli öğrenciler için özel kütüphane hizmetleri sunmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

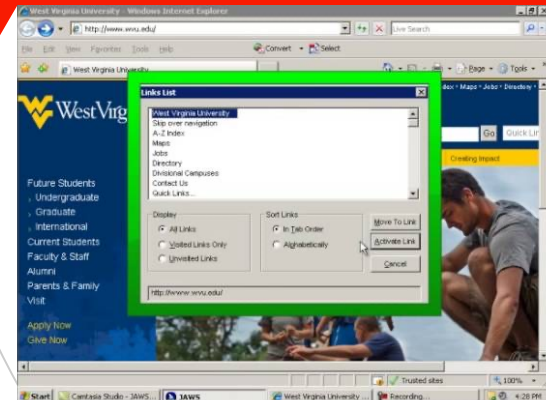
❑ Ek Teknolojik Araçlar

- **Ders Kayıt Cihazları:** Dersleri kaydedip daha sonra dinlemek için ses kayıt cihazları kullanmak.
- **Yenilenebilir Braille Ekranları:** Bilgisayar ekranındaki bilgileri Braille formatına dönüştüren cihazlar.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Görme Engeli (Yardımcı Teknolojiler)

❑ Ekran Okuyucuları:

- Bilgisayar ekranındaki metinleri sesli olarak okuyan yazılımlar.
- Metin, grafik ve kontrol butonlarını sesli anlatıma dönüştürür.
- Popüler ekran okuyucuları arasında JAWS, NVDA ve VoiceOver bulunur.

❑ Ses Tanıma Sistemleri:

- Konuşmayı metne dönüştüren yazılımlar.
- Kullanıcıların bilgisayarı sesli komutlarla kontrol etmelerine olanak tanır.
- Dragon NaturallySpeaking gibi yazılımlar bu kategoride yer alır.

❑ Konuşma Birleştiricileri:

- Metni sesli konuşmaya dönüştüren yazılımlar.
- Görme engelli kullanıcıların yazdıklarını dinleyerek doğrulama yapmalarını sağlar.
- Örneğin, TexttoSpeech (TTS) teknolojisi.

❑ Braille Kabartmalı Yazıcılar:

- Dijital metinleri Braille alfabesiyle basabilen yazıcılar.
- Görme engelli kullanıcılar için basılı materyalleri erişilebilir hale getirir.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli

□ Tanım:

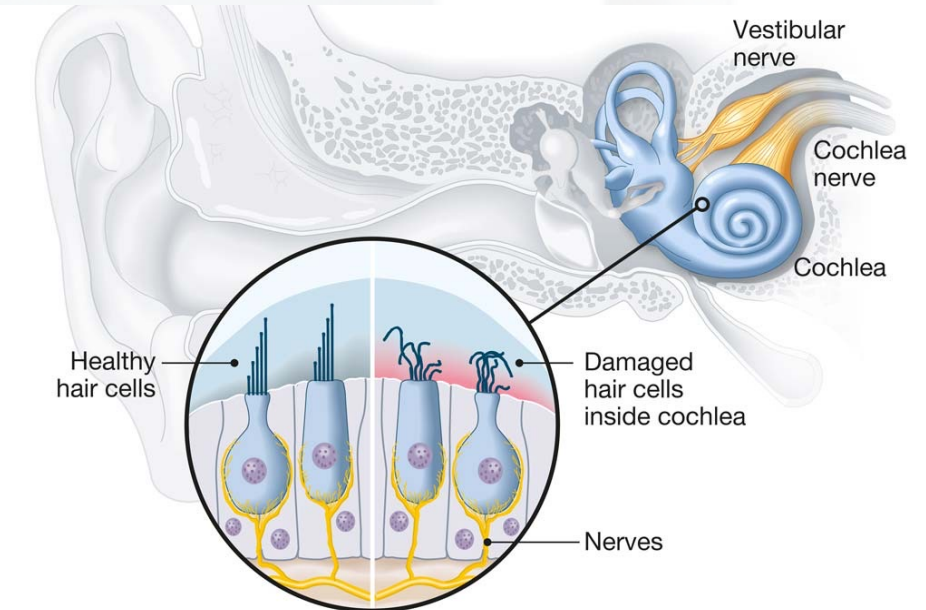
- İşitme engeli, bireyin sesleri algılamada ve anlamada kısmen veya tamamen zorluk yaşamasıdır. Bu durum, işitme duyusunun çeşitli seviyelerde kaybı veya tamamen kaybolması ile karakterizedir.
- **Hafif İşitme Kaybı:** Fısıltı veya düşük sesleri duymada zorluk yaşanır. Birey, yakın mesafedeki konuşmaları duyabilir ancak arka plan gürültüsü olan ortamlarda zorluk çeker.
- **Orta Derecede İşitme Kaybı:** Normal konuşma seslerini duymakta zorluk yaşanır. Birey, yüksek sesle konuşulanları daha rahat duyar, ancak normal konuşmaları anlamakta zorlanabilir.
- **Ağır İşitme Kaybı:** Yüksek sesleri bile duymakta zorluk yaşanır. Birey, sadece çok yüksek sesleri duyabilir ve konuşmaları anlamakta ciddi güçlük çeker.
- **Çok Ağır İşitme Kaybı (Sağırlık):** Hiçbir sesi duyamama durumu. Birey, işitme cihazları veya koklear implantlar olmadan konuşmaları veya çevresel sesleri algılayamaz.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engellerinin Tipleri

❑ İşitme Engelinin Tipleri

- **İletim Tipi İşitme Kaybı:** Dış veya orta kulakta meydana gelen sorunlar nedeniyle seslerin iç kulağa iletilmesinde zorluk yaşanır. Genellikle cerrahi veya medikal tedavi ile düzeltilebilir.
- **Sensörinöral İşitme Kaybı:** İç kulak veya işitme sinirlerindeki hasarlar nedeniyle meydana gelir. Bu tür işitme kaybı genellikle kalıcıdır ve işitme cihazları veya koklear implantlarla desteklenir.
- **Miks Tip İşitme Kaybı:** Hem iletim tipi hem de sensörinöral işitme kaybının bir kombinasyonudur.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engellerinin Nedenleri

❑ İşitme Engelinin Nedenleri

- **Doğumsal Faktörler:** Genetik faktörler, doğum sırasında meydana gelen komplikasyonlar.
- **Hastalıklar:** Enfeksiyonlar (örn. menenjit), Meniere hastalığı.
- **Travma:** Kafa travmaları, yüksek ses maruziyeti.
- **İlaçlar:** Ototoksik ilaçlar (işitme duyusuna zarar verebilecek ilaçlar).
- **Yaşlanma:** Presbiakuzi olarak bilinen yaşa bağlı işitme kaybı.

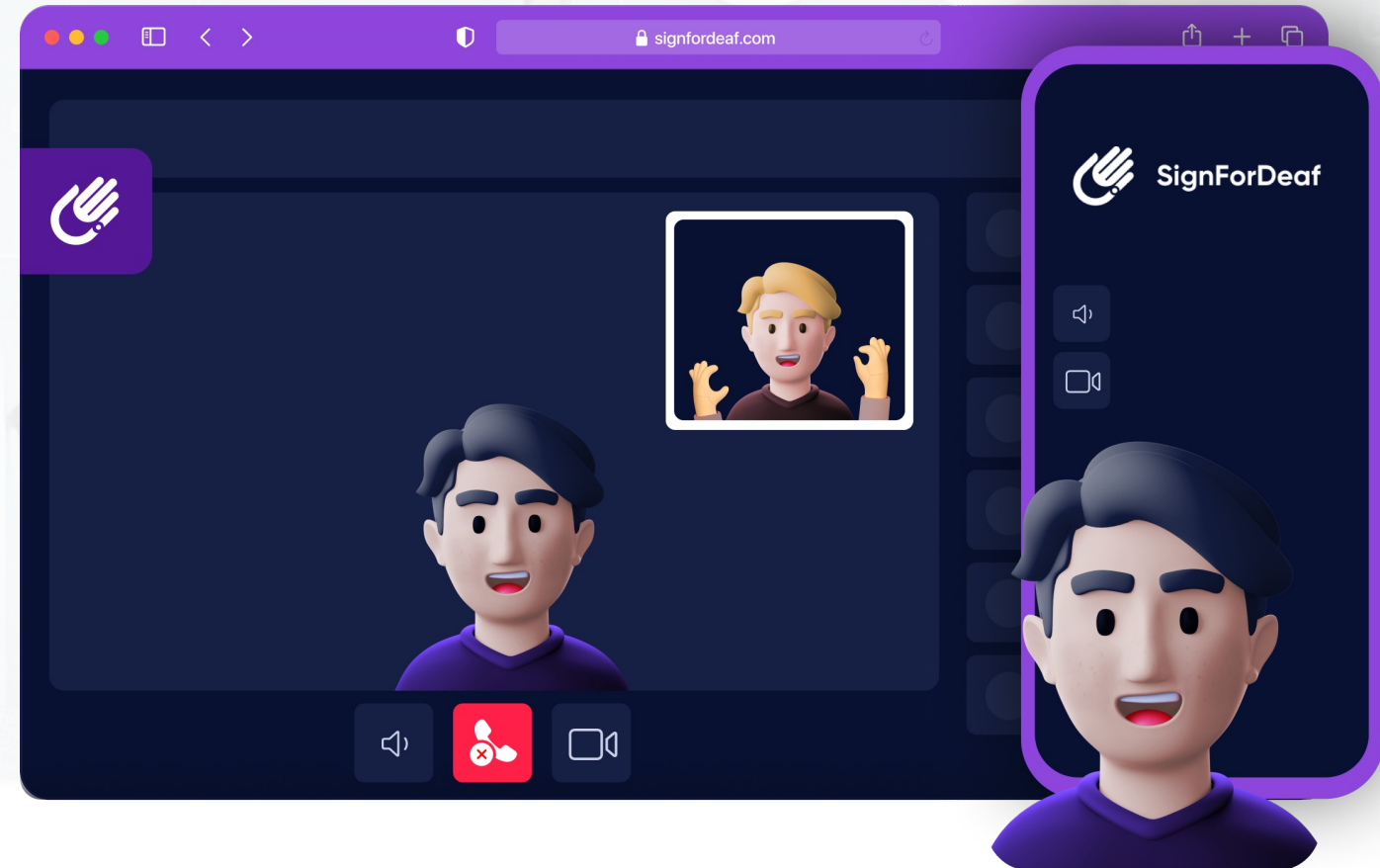

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Erişilebilir Materyaller

- **Yazılı Materyaller:** Ders notları, ödevler ve önemli bilgiler yazılı olarak sağlanmalıdır.
- **Alt Yazılı ve İşaret Dilli Videolar:** Ders videoları, altyazı veya işaret dili çevirisi ile sunulmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Yardımcı Araç Gereçler

- **FM Sistemleri:** Öğretim elemanının sesini direkt olarak işitme cihazına ileten radyo frekansı sistemleri.
- **İşitme Cihazları ve Koklear İmplantlar:** Öğrencinin işitme düzeyini artıran cihazlar.
- **Dijital Kayıt Cihazları:** Derslerin sesli veya görüntülü kaydedilmesi ve sonradan erişim sağlanması.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Sınıf İçi Düzenlemeler

- **Oturma Düzeni:** Öğrencinin öğretmeni ve sınıf arkadaşlarını kolayca görebileceği şekilde düzenlenmelidir.
- **Aydınlatma:** İşitme engelli öğrencinin dudak okuma ve işaret dili kullanımı için iyi aydınlatılmış bir ortam sağlanmalıdır.
- **Akustik Düzenlemeler:** Sınıfın akustiği iyileştirilerek arka plan gürültüsü azaltılmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

☐ Alternatif Sunum Yöntemleri

- **Yüz Yüze Konuşma:** Öğretim elemanı, işitme engelli öğrenciye yüzünü dönerek konuşmalı ve net bir şekilde artiküle etmelidir.
- **Görsel Destekler:** Ders içeriği, grafikler, şemalar ve yazılı materyallerle desteklenmelidir.
- **İşaret Dili Tercümanları:** İşitme engelli öğrenciler için işaret dili tercümanları sağlanmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Sınav ve Değerlendirme Uygulamaları

- **Ek Süre:** Sınavlarda ve ödevlerde ek süre tanınmalıdır.
- **Alternatif Sınav Yöntemleri:** Yazılı sınavlar yerine proje veya sözlü sınav gibi alternatif yöntemler kullanılabilir.
- **Yardımcı Elemanlar:** Sınav sırasında işitme engelli öğrenciye destek olabilecek bir akran sağlanmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Yönlendirme ve Destek

- **Oryantasyon Programları:** Yeni öğrencilere kampüsü ve kaynakları tanıtan oryantasyon programları düzenlenmelidir.
- **Psikososyal Destek:** Psikolojik ve sosyal destek sağlanmalıdır.
- **Erişilebilir Kütüphane Hizmetleri:** İşitme engelli öğrenciler için özel kütüphane hizmetleri sunulmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Ek Yardımcı Araçlar

- **Not Tutma Desteği:** Ders sırasında öğrencinin not tutmasına yardımcı olacak bir destek sağlanmalıdır.
- **Ders Kayıt Cihazları:** Dersleri kaydedip daha sonra rahat bir ortamda dinlemek için ses kayıt cihazları kullanılabilir.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Teknolojik Araçlar)

❑ FM Sistemleri:

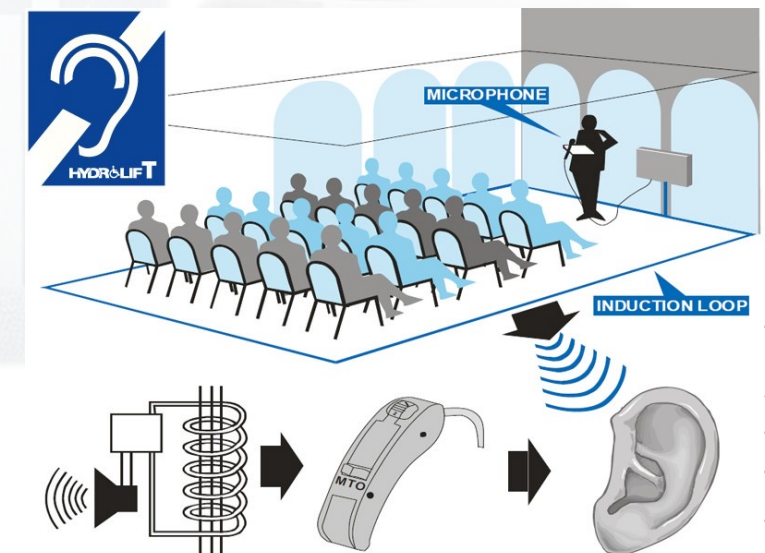
- Öğretim elemanının sesini direkt olarak işitme cihazına veya koklear implanta ileten radyo frekansı sistemleri.
- Sınıf ortamında arka plan gürültüsünü azaltarak net ses iletimi sağlar.

❑ İşitme Cihazları:

- Hafif ve orta dereceli işitme kaybı olan bireyler için sesleri yükselten cihazlar.
- Kulak içi veya kulak arkası modelleri bulunur.

❑ Koklear İmplantlar:

- Ağır işitme kaybı veya tam sağırlık yaşayan bireyler için kullanılan cihazlar.
- İç kulağa yerleştirilen bir elektronik cihaz sayesinde ses sinyallerini doğrudan işitme sinirine iletir.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Teknolojik Araçlar)

❑ Dijital Kayıt Cihazları:

- Dersleri sesli veya görüntülü olarak kaydedip, sonradan tekrar dinleme veya izleme imkanı sağlar.
- Not tutmada veya derste kaçırılan bilgilerin telafisinde yardımcı olur.

❑ Ses Yükseltici Sistemler:

- Sınıf içindeki genel ses seviyesini yükselterek öğrencilerin konuşmaları daha net duymasını sağlar.
- Özellikle büyük sınıflarda veya konferans salonlarında kullanışlıdır.

❑ Görsel Uyarı Sistemleri:

- Sınıf içi bildirimler için görsel işaretler kullanarak öğrencilerin bilgiye erişimini sağlar.
- Örneğin, kapı zili veya yangın alarmı gibi durumlarda ışıklı uyarı sistemleri.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Teknolojik Araçlar)

❑ Altyazı Yazılımları:

- Canlı derslerde veya videolarda konuşulanları otomatik olarak metne çeviren yazılımlar.
- Öğrencilerin ders içeriklerini daha iyi takip etmelerine yardımcı olur.

❑ Video Konferans ve İşaret Dili Çevirmenleri:

- Online derslerde işaret dili çevirmenleri veya altyazı seçenekleri sunarak işitme engelli öğrencilerin derse tam katılımını sağlar.

❑ Uygulamalar ve Mobil Cihazlar:

- İşitme engelli öğrenciler için özel olarak geliştirilmiş mobil uygulamalar ve cihazlar.
- Gerçek zamanlı metin çevirileri, işaret dili dersleri ve iletişim uygulamaları.

❑ Bluetooth ve Kablosuz Teknolojiler:

- İşitme cihazları ve koklear implantlar ile uyumlu kablosuz cihazlar.
- Bluetooth bağlantısı ile doğrudan ses iletimi sağlayarak ders materyallerine erişimi kolaylaştırır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

İşitme Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Grup Çalışmaları ve Tartışmalar

- **Konuşma Sırası Belirleme:** Grup çalışmalarında ve tartışmalarda öğrencilerin sırasıyla konuşması sağlanmalıdır.
- **Mikrofon Kullanımı:** Öğrencilerin konuşmalarını duyabilmesi için mikrofon kullanılabilir.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli

□ Tanım:

- Hareket engeli, kas ve iskelet sisteminde işlev kaybına bağlı olarak kişinin kendini veya bir objeyi hareket ettirmede zorluk yaşamasıdır. Bu engel, doğuştan olabileceği gibi, kaza, hastalık veya yaşlanma gibi nedenlerle de ortaya çıkabilir.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engellerinin Tipleri

❑ Hareket Engelinin Tipleri

- **Yürüme Zorlukları:** Kişinin yürüme yeteneğini kısıtlayan durumlar. Tekerlekli sandalye, yürüteç veya baston gibi yardımcı cihazlar gerektirebilir.
- **El ve Kol Kullanma Zorlukları:** İnce motor becerilerde veya elkol hareketlerinde sınırlamalar. Bu durum yazma, tutma, taşıma gibi günlük aktivitelerde zorluklar yaratabilir.
- **Denge ve Koordinasyon Problemleri:** Kişinin dengesini sağlamakta veya koordineli hareket etmekte zorlanması. Bu durum düşme riskini artırabilir.
- **Kas Gücü ve Dayanıklılığı Azalması:** Kasların güçsüzleşmesi ve çabuk yorulma. Bu durum fiziksel aktivitelerde çabuk tükenmeye yol açar.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engellerinin Nedenleri

❑ Hareket Engelinin Nedenleri

- **Kalıtsal ve Gelişimsel Bozukluklar:** Serebral palsi, spina bifida, kas distrofileri gibi durumlar.
- **Travmatik Yaralanmalar:** Omurilik yaralanmaları, beyin travmaları, amputasyonlar.
- **Nörolojik Hastalıklar:** Multipl skleroz, Parkinson hastalığı, inme.
- **Romatizmal Hastalıklar:** Romatoid artrit, osteoartrit gibi eklem ve bağ dokusu hastalıkları.
- **Diğer Tıbbi Durumlar:** Kalp hastalıkları, kronik ağrı sendromları, kanser.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Erişilebilir Sınıf ve Kampüs Düzenlemeleri:

- **Rampalar ve Asansörler:** Tekerlekli sandalye kullanan öğrencilerin binalara ve sınıflara erişimini sağlamak için rampalar ve asansörler kurulmalıdır.
- **Geniş Kapılar ve Koridorlar:** Hareket engelli öğrencilerin rahatça geçebileceği geniş kapılar ve koridorlar sağlanmalıdır.
- **Erişilebilir Oturma Düzeni:** Sınıflarda, laboratuvarlarda ve kütüphanelerde erişilebilir oturma düzenlemeleri yapılmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Yardımcı Teknolojiler ve Cihazlar:

- **Adaptif Bilgisayar Donanımları:** Ergonomik klavyeler, fareler ve sesle kontrol edilen bilgisayar sistemleri.
- **Dikte Yazılımları:** Konuşmayı metne dönüştüren yazılımlar (örneğin, Dragon NaturallySpeaking).
- **Erişilebilir Laboratuvar Ekipmanları:** Laboratuvar çalışmalarında kullanılmak üzere özel tasarlanmış ekipmanlar ve araçlar.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Sınıf İçi ve Sınav Düzenlemeleri:

- **Ek Süre:** Sınavlar ve ödevler için ek süre tanınmalıdır.
- **Alternatif Sınav Yöntemleri:** Yazılı sınavlar yerine proje, sözlü sınav veya uygulamalı sınavlar kullanılabilir.
- **Not Tutma Desteği:** Ders sırasında öğrencinin not tutmasına yardımcı olacak bir destek sağlanmalıdır (örneğin, not tutucu veya ses kaydedici).

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Ders Materyalleri ve Kaynaklar:

- **Dijital Materyaller:** Ders notları, kitaplar ve diğer materyaller dijital formatlarda sunulmalıdır.
- **Sesli ve Görsel Materyaller:** Sesli kitaplar, videolar ve diğer görsel materyaller sağlanmalıdır.
- **Ekitaplar ve Online Kaynaklar:** Ekitaplar ve erişilebilir online kaynaklar sunulmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

- ❑ **Özel Yardım ve Destek:**
 - **Kişisel Asistanlar (Akranlar):** Hareket engelli öğrencilere günlük aktivitelerinde yardımcı olacak kişisel asistanlar sağlanabilir.
 - **Rehberlik ve Danışmanlık:** Akademik ve sosyal uyum sürecinde öğrencilere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulmalıdır.
 - **Fizyoterapi ve Rehabilitasyon:** Üniversite içinde fizyoterapi ve rehabilitasyon hizmetleri sağlanmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Eğitimde Esneklik ve Uyum:

- **Esnek Ders Programları:** Öğrencilerin fiziksel durumlarına uygun esnek ders programları hazırlanmalıdır.
- **Uzaktan Eğitim İmkanları:** Hareket kısıtlılığı olan öğrenciler için uzaktan eğitim seçenekleri sunulmalıdır.
- **Kampüs İçi Ulaşım:** Kampüs içinde engelli öğrencilerin kolayca ulaşım sağlayabileceği araçlar ve hizmetler sunulmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Hareket Engeli (Eğitimde Destek Yöntemleri)

❑ Fiziksel Çevrenin Düzenlenmesi:

- **Kaymaz Zeminler:** Kampüs içindeki yollar ve bina içi zeminler kaymaz malzemelerle kaplanmalıdır.
- **Görsel ve İşitsel Uyarılar:** Erişilebilir tuvaletler, acil çıkışlar ve diğer önemli alanlar için görsel ve işitsel uyarılar sağlanmalıdır.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli

❑ **Tanım:**

- Konuşma ve dil engeli, bireyin konuşma üretme, anlamlı ve akıcı bir şekilde iletişim kurma veya dili anlama yetisinde kısmi veya tam zorluk yaşaması durumudur.

❑ **Konuşma Bozuklukları:**

- **Artikülasyon Bozuklukları:** Seslerin yanlış veya hatalı telaffuzu.
- **Akıcılık Bozuklukları (Kekemelik):** Konuşma sırasında duraklamalar, tekrarlamalar veya zorlanmalar.
- **Ses Bozuklukları:** Sesin kalitesi, yüksekliği, perdesi veya rezonansında anormallikler.

❑ **Dil Bozuklukları:**

- **Ekspresif Dil Bozuklukları:** Düşünceleri, fikirleri veya duyguları ifade etmede zorluk.
- **Reseptif Dil Bozuklukları:** Başkalarının söylediklerini anlama veya yorumlama zorluğu.
- **Pragmatik Dil Bozuklukları:** Dilin sosyal kullanımı ve iletişim becerilerinde zorluk.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli

❑ Nedenler:

- **Gelişimsel Bozukluklar:** Otizm spektrum bozukluğu, serebral palsi, Down sendromu gibi doğumsal durumlar.
- **Nörolojik Bozukluklar:** Serebral palsi, kafa travması, inme gibi durumlar.
- **Genetik Faktörler:** Ailede konuşma ve dil bozuklukları öyküsü.
- **Duyusal Bozukluklar:** İşitme kaybı gibi duyuusal engeller.
- **Psikososyal Faktörler:** Çevresel ve sosyal faktörlerin etkisi.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli

❑ Belirtiler:

- **Konuşmada Zorluk:** Kelimeleri yanlış telaffuz etme, kelime bulmada zorlanma, cümle kurmada güçlük.
- **Akıcılık Sorunları:** Kekeleme, tekrarlamalar, duraklamalar.
- **Ses Kalitesinde Değişiklik:** Sesin çatallanması, kısılması, anormal ses tonu.
- **Dil Anlama Güçlüğü:** Karmaşık talimatları anlama ve takip etmede zorluk.
- **Sosyal İletişim Problemleri:** Konuşma sırasında uygun olmayan ifadeler kullanma, iletişimde zorlanma.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli
(Erişilebilir İletişim
Yöntemleri)

❑ Alternatif ve Destekleyici İletişim (AAC) Sistemleri:

➤ Görsel semboller, resim kartları, iletişim tahtaları ve elektronik cihazlar kullanarak iletişimi desteklemek.

❑ Tablet ve Uygulamalar:

➤ Konuşma üretimini destekleyen tablet uygulamaları ve yazılımlar kullanmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli (Sınıf İçi Destek)

❑ Yavaş ve Açık Konuşma:

- Öğretmenlerin yavaş, net ve açık bir şekilde konuşarak öğrencinin anlamasını kolaylaştırmak.

❑ Ekstra Zaman:

- Öğrencinin düşüncelerini ifade etmesi veya soruları yanıtlaması için ekstra zaman tanımak.

❑ Basit ve Net Talimatlar:

- Talimatları kısa, basit ve net cümlelerle vermek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli
(Görsel Destekler)

Görsel Yardımcılar:

➤ Ders materyallerinde görsel destekler kullanarak öğrencinin anlamasını kolaylaştırmak (örneğin, resimler, grafikler, şemalar).

Video ve Animasyonlar:

➤ Ders içeriğini destekleyen video ve animasyonlar kullanmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli
(Grup Çalışmaları ve
Tartışmalar)

❑ Küçük Grup Çalışmaları:

➤ Öğrencinin daha rahat iletişim kurabileceği küçük grup etkinlikleri düzenlemek.

❑ İşbirlikçi Öğrenme:

➤ Diğer öğrencilerle işbirliği yaparak iletişim becerilerini geliştirmeye teşvik etmek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli
(Bireyselleştirilmiş Eğitim
Planı)

❑ Özel Eğitim Hizmetleri:

➤ Öğrencinin ihtiyaçlarına göre bireyselleştirilmiş eğitim planı oluşturmak ve uygulamak.

❑ Dil ve Konuşma Terapisi:

➤ Okulda veya okul dışında dil ve konuşma terapisi hizmetleri sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli
(Değerlendirme ve Sınav
Uyarlamaları)

- Alternatif Değerlendirme Yöntemleri:**
- Yazılı sınavlar yerine proje, sunum veya sözlü sınavlar gibi alternatif değerlendirme yöntemleri kullanmak.
- Ekstra Zaman ve Destek:**
- Sınavlarda ekstra zaman tanımak ve gerektiğinde destek sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli
(Psikososyal Destek)

❑ Psikolojik Danışmanlık:

➤ Öğrencinin kendine güvenini artırmak ve sosyal uyumunu desteklemek için psikolojik danışmanlık hizmetleri sunmak.

❑ Sosyal Beceriler Eğitimi:

➤ Öğrencinin sosyal becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimler ve etkinlikler düzenlemek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Konuşma ve Dil Engeli
(Eğitim Ortamının
Düzenlenmesi)

❑ Sınıfın Akustik Düzenlemesi:

➤ Sınıfın akustiğini iyileştirerek öğrencinin konuşmaları daha iyi duymasını sağlamak.

❑ Sessiz Ortamlar:

➤ Dil ve konuşma bozukluğu olan öğrencilerin daha rahat iletişim kurabileceği sessiz ve dikkat dağıtıcı olmayan ortamlar sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engeller

- ❑ **Tanım:**
 - Ruhsal ve duygusal engeller, bireyin duygu, düşünce ve davranışlarında normalden sapmalar gösteren, günlük yaşam aktivitelerini tamamlama ve kişiler arası ilişkilerini sürdürme becerilerini olumsuz etkileyen durumları kapsar.
- ❑ **Türleri:**
 - **Anksiyete Bozuklukları:** Yoğun endişe, korku ve panik ataklarla karakterize olan bozukluklar.
 - **Depresyon:** Sürekli üzüntü, umutsuzluk ve ilgi kaybı ile belirgin ruh hali bozukluğu.
 - **Bipolar Bozukluk:** Yoğun duygusal dalgalanmalar, mani ve depresyon dönemleri ile karakterize olan bozukluk.
 - **Şizofreni ve Psikotik Bozukluklar:** Gerçeklikten kopma, halüsinasyonlar ve sanrılarla karakterize olan bozukluklar.
 - **Yeme Bozuklukları:** Anoreksiya nervoza, bulimiya nervoza gibi yeme davranışlarında ciddi bozulmalar.
 - **Stres ve Travma İlişkili Bozukluklar:** Travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) ve akut stres bozukluğu gibi travmatik olaylar sonrasında gelişen durumlar.
 - **Duygu Durum Bozuklukları:** Duygusal regülasyon problemleri, aşırı öfke veya yoğun üzüntü halleri.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engeller

❑ Nedenler:

- **Biyolojik Faktörler:** Genetik yatkınlık, beyin kimyasallarındaki dengesizlikler.
- **Psikolojik Faktörler:** Stres, travma, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimler.
- **Sosyal ve Çevresel Faktörler:** Sosyal izolasyon, aile ve ilişki sorunları, ekonomik zorluklar.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engeller

❑ **Belirtiler:**

- **Duygusal Belirtiler:** Sürekli üzüntü, aşırı endişe, öfke patlamaları, ani ruh hali değişiklikleri.
- **Davranışsal Belirtiler:** Sosyal çekilme, normalde keyif alınan aktivitelerden uzaklaşma, yeme ve uyku düzeninde değişiklikler.
- **Bilişsel Belirtiler:** Konsantrasyon zorlukları, karar verme güçlüğü, bellek problemleri.
- **Fiziksel Belirtiler:** Yorgunluk, enerji kaybı, baş ağrıları, mide problemleri.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engellerde Eğitimde Destek Yöntemleri (Psikososyal Destek)

❑ Danışmanlık Hizmetleri:

➤ Öğrencilere bireysel veya grup danışmanlık hizmetleri sunmak.

❑ Psikolojik Destek:

➤ Okul psikologları veya rehberlik hizmetleri aracılığıyla psikolojik destek sağlamak.

❑ Destek Grupları:

➤ Benzer zorluklar yaşayan öğrenciler için destek grupları oluşturmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engellerde Eğitimde Destek Yöntemleri (Sınıf İçi Düzenlemeler)

❑ Esnek Katılım Politikaları:

➤ Devamsızlık konusunda esneklik sağlamak ve öğrencilere gerektiğinde izin vermek.

❑ Ek Süre ve Esnek Son Tarihler:

➤ Sınavlar ve ödevler için ek süre tanımak, esnek son teslim tarihleri belirlemek.

❑ Sessiz Çalışma Alanları:

➤ Öğrencilerin rahatça çalışabileceği sessiz ve dikkat dağıtıcı olmayan alanlar sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engellerde Eğitimde Destek Yöntemleri (Öğrenci ve Öğretim Elemanı İletişimi)

❑ Açık İletişim:

➤ Öğrencilerle açık ve destekleyici bir iletişim kurmak.

❑ Geri Bildirim:

➤ Öğrencilere düzenli ve yapıcı geri bildirimler vermek.

❑ Kişisel İlgilenme:

➤ Öğrencilerin ihtiyaçlarını ve zorluklarını anlamak için bireysel görüşmeler yapmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engellerde Eğitimde Destek Yöntemleri (Ders Materyalleri ve Kaynaklar)

Erişilebilir ve Anlaşılır Materyaller:

➤ Ders materyallerini sade ve anlaşılır bir şekilde sunmak.

Online Kaynaklar:

➤ Ders materyallerine online erişim sağlamak ve gerektiğinde dijital kaynaklar sunmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engellerde Eğitimde Destek Yöntemleri (Değerlendirme ve Sınav Uyarlamaları)

❑ Alternatif Değerlendirme Yöntemleri:

➤ Yazılı sınavlar yerine proje, sunum veya uygulamalı sınavlar gibi alternatif yöntemler kullanmak.

❑ Ek Süre ve Destek:

➤ Sınavlarda ek süre tanımak ve gerektiğinde sınav sırasında destek sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engellerde Eğitimde Destek Yöntemleri (Farkındalık ve Eğitim)

❑ Farkındalık Eğitimleri:

➤ Öğretim elemanlarına ve öğrencilere yönelik ruhsal ve duygusal engeller konusunda farkındalık eğitimleri düzenlemek.

❑ Eğitim Atölyeleri:

➤ Ruhsal ve duygusal sağlık konularında eğitim atölyeleri ve seminerler düzenlemek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Ruhsal ve Duygusal Engellerde Eğitimde Destek Yöntemleri (Kampüs İçi Destek Hizmetleri)

Kampüs Sağlık Hizmetleri:

➤ Üniversite sağlık merkezlerinde ruh sağlığı hizmetleri sunmak.

Sosyal Etkinlikler:

➤ Öğrencilerin sosyal etkileşimlerini artıracak etkinlikler ve programlar düzenlemek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlükleri

- ❑ **Tanım:**
 - Öğrenme güçlükleri, bireyin dinleme, konuşma, okuma, yazma, akıl yürütme veya matematik yeteneklerinde belirgin ve sürekli zorluklar yaşadığı bir dizi nörolojik bozukluğu ifade eder. Bu güçlükler, bireyin zekası ile ilgili olmayıp, bilgi işleme ve öğrenme sürecindeki belirli zorluklardan kaynaklanır.
- ❑ **Türleri:**
 - **Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB):** Dikkat eksikliği, aşırı hareketlilik ve dürtü kontrolünde zorluklarla karakterize edilen bir bozukluktur.
 - **Disleksi:** Okuma ve yazma becerilerinde zorluk çekme durumu. Harfleri karıştırma, okuma hızında düşüklük ve okuduğunu anlama zorlukları yaygındır.
 - **Diskalkuli:** Matematiksel işlemleri anlama ve uygulamada zorluk çekme. Sayılarla ilgili kavramları anlamada ve matematiksel problemleri çözmede güçlükler içerir.
 - **Disgrafi:** Yazma becerilerinde zorluk çekme. Yazının okunabilirliğinde, harflerin ve kelimelerin düzgün yazılmasında ve yazma hızında zorluklar yaşanır.
 - **Dispraksi:** İnce ve kaba motor becerilerde koordinasyon eksikliği. Hareketleri planlama ve gerçekleştirilmede zorluklar içerir.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlükleri

❑ Nedenler:

- **Genetik Faktörler:** Ailede öğrenme güçlükleri öyküsü bulunması.
- **Nörolojik Gelişim:** Beynin belirli bölgelerindeki gelişimsel farklılıklar veya işlevsel bozukluklar.
- **Çevresel Faktörler:** Doğum öncesi veya doğum sonrası komplikasyonlar, erken çocukluk dönemindeki olumsuz çevresel koşullar.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlükleri

❑ Belirtiler:

- **Okuma ve Yazma Zorlukları:** Harf ve kelimeleri tanıma, okuma hızında düşüklük, yazım hataları, okunaksız el yazısı.
- **Matematiksel Zorluklar:** Sayıları ve matematiksel kavramları anlama güçlüğü, matematik problemlerini çözmede zorlanma.
- **Dikkat ve Konsantrasyon Sorunları:** Dikkatini toplama ve sürdürme güçlüğü, detayları gözden kaçırma, organize olamama.
- **Motor Beceri Zorlukları:** İnce ve kaba motor becerilerde yetersizlik, koordinasyon eksikliği, hareketlerde hantallık.
- **Sosyal ve Duygusal Sorunlar:** Sosyal becerilerde yetersizlik, düşük özgüven, duygusal dalgalanmalar.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlükleri

❑ Etkiler:

- **Akademik Performans:** Düşük notlar, sınıf tekrarları, öğrenme motivasyonunda azalma.
- **Sosyal İlişkiler:** Sosyal uyum sorunları, akran ilişkilerinde zorluklar.
- **Kişisel Gelişim:** Özgüven eksikliği, stres ve kaygı artışı, duygusal ve davranışsal problemler.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlüklerinde
Eğitimde Destek
Yöntemleri (Öğretim
Yöntemleri ve Materyaller)

- Çoklu Duyusal Öğretim:** Görsel, işitsel ve kinestetik (dokunsal) materyaller kullanarak dersleri desteklemek.
- Basit ve Net Talimatlar:** Talimatları kısa, net ve anlaşılır bir şekilde vermek.
- Dijital ve Görsel Materyaller:** Elektronik kitaplar, videolar, infografikler ve renkli grafikler kullanmak.
- Adım Adım Açıklamalar:** Öğrenme sürecini küçük adımlara bölerek açıklamak ve her adımı detaylandırmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlüklerinde
Eğitimde Destek
Yöntemleri (Sınıf İçi
Düzenlemeler)

- Esnek Oturma Düzeni:** Öğrencinin dikkati dağılmadan rahatça çalışabileceği bir oturma düzeni sağlamak.
- Sessiz Çalışma Alanları:** Dikkat dağınıklığını en aza indirmek için sessiz çalışma alanları sunmak.
- Grup Çalışmaları ve İşbirlikçi Öğrenme:** Öğrencilerin işbirliği yaparak ve birbirlerinden öğrenmelerini teşvik etmek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlüklerinde
Eğitimde Destek
Yöntemleri (Teknoloji ve
Yardımcı Araçlar)

- ❑ **Yazılım ve Uygulamalar:** Disleksi için metin okuma yazılımları, diskalkuli için matematik uygulamaları kullanmak.
- ❑ **Dikte ve Ses Tanıma Yazılımları:** Öğrencilerin düşüncelerini yazılı olarak ifade etmelerine yardımcı olacak dikte yazılımları sağlamak.
- ❑ **Organizasyon Araçları:** Takvim uygulamaları, hatırlatıcılar ve görev yönetim araçları kullanarak öğrencilerin düzenli kalmalarını sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlüklerinde
Eğitimde Destek
Yöntemleri (Değerlendirme
ve Sınav Uyarlamaları)

- Ek Süre:** Sınavlar ve ödevler için ek süre tanımak.
- Alternatif Değerlendirme Yöntemleri:** Yazılı sınavlar yerine proje, sözlü sınav veya sunum gibi alternatif yöntemler kullanmak.
- Sınav Formatı:** Sınav sorularını daha anlaşılır ve erişilebilir hale getirmek için formatını düzenlemek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlüklerinde
Eğitimde Destek
Yöntemleri (Öğretim
Elemanı İletişimi)

- ❑ **Açık ve Destekleyici İletişim:** Öğrencilerle açık ve destekleyici bir iletişim kurarak onların ihtiyaçlarını anlamak.
- ❑ **Mentorluk ve Rehberlik:** Öğrencilere akademik ve kişisel gelişimlerinde rehberlik etmek.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlüklerinde
Eğitimde Destek
Yöntemleri (Sosyal ve
Duygusal Destek)

- Psikolojik Danışmanlık:** Öğrencilerin özgüvenlerini artırmak ve sosyal uyumlarını desteklemek için psikolojik danışmanlık hizmetleri sunmak.
- Destek Grupları:** Benzer zorluklar yaşayan öğrenciler için destek grupları oluşturmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Öğrenme Güçlüklerinde
Eğitimde Destek
Yöntemleri (Eğitim
Ortamının Düzenlenmesi)

- Dikkat Dağınıklığını Azaltma:** Sınıfta dikkat dağıtıcı unsurları en aza indirmek.
- Ödüllendirme ve Teşvik:** Öğrencilerin başarılarını ve çabalarını ödüllendirmek, motivasyonlarını artırmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Süreğen (Kronik) Engeller

❑ Tanım:

➤ Süreğen engeller, kişinin yaşamı boyunca devam eden veya uzun süreli sağlık durumları nedeniyle günlük aktivitelerini ve işlevlerini etkileyen tıbbi rahatsızlıkları ifade eder. Bu tür engeller genellikle sürekli tedavi veya yönetim gerektirir ve bireyin yaşam kalitesini önemli ölçüde etkileyebilir.

❑ Türleri:

➤ **Astım:** Solunum yollarında daralma ve inflamasyon nedeniyle nefes almada zorluk.

➤ **Diyabet:** Vücudun kan şekerini düzenlemede yetersizlik yaşaması.

➤ **Epilepsi:** Beyindeki anormal elektriksel aktiviteler nedeniyle tekrarlayan nöbetler.

➤ **Kanser:** Vücuttaki hücrelerin kontrolsüz şekilde çoğalmasıyla oluşan hastalıklar.

➤ **Kronik İltihaplı Bağırsak Hastalıkları:** Crohn hastalığı ve ülseratif kolit gibi bağırsakları etkileyen iltihaplı durumlar.

➤ **HIV/AIDS:** Bağışıklık sistemini zayıflatan ve enfeksiyonlara karşı vücudu savunmasız bırakan virüs.

➤ **Kistik Fibroz:** Mukus üretimini etkileyen genetik bir hastalık, solunum ve sindirim sistemlerini olumsuz etkiler.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Süreğen (Kronik) Engeller

❑ Nedenler:

- **Genetik Faktörler:** Ailede kronik hastalık öyküsü bulunması.
- **Çevresel Faktörler:** Kirli hava, sağlıksız yaşam koşulları, stres.
- **Yaşam Tarzı:** Beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite eksikliği, sigara ve alkol kullanımı.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Süreğen (Kronik) Engeller

❑ Belirtiler:

- **Fiziksel Belirtiler:** Sürekli yorgunluk, ağrı, nefes darlığı, mide problemleri.
- **Bilişsel Belirtiler:** Konsantrasyon zorlukları, bellek sorunları.
- **Duygusal Belirtiler:** Anksiyete, depresyon, stres.
- **Davranışsal Belirtiler:** Sosyal çekilme, günlük aktivitelerde zorluklar.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Süreğen (Kronik) Engeller

❑ Etkiler:

- **Günlük Yaşam:** Bireyin günlük aktivitelerini ve bağımsızlığını etkileyebilir.
- **Akademik Performans:** Devamsızlık, düşük notlar, dikkat ve konsantrasyon sorunları.
- **Sosyal İlişkiler:** Sosyal etkileşimlerde ve ilişki kurmada zorluklar.
- **Psikolojik Durum:** Duygusal stres, özgüven kaybı, depresyon ve anksiyete.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Sürekli (Kronik)
Engellerde Eğitimde
Destek Yöntemleri (Esnek
Eğitim Düzenlemeleri)

- Esnek Ders Programları:** Öğrencilerin sağlık durumu göz önünde bulundurularak esnek ders programları oluşturmak.
- Online Eğitim:** Gerekli durumlarda öğrencilerin derslere uzaktan katılımını sağlamak için online eğitim imkânları sunmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Sürekli (Kronik)
Engellerde Eğitimde
Destek Yöntemleri
(Devamsızlık ve Katılım
Esnekliği)

- ❑ **Devamsızlık Esnekliği:** Öğrencilerin sağlık durumları nedeniyle devamsızlıklarına esneklik sağlamak.
- ❑ **Telafi Dersleri ve Materyaller:** Kaçırılan derslerin telafisi için ek dersler veya dijital ders materyalleri sunmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Sürekli (Kronik)
Engellerde Eğitimde
Destek Yöntemleri (Fiziksel
Ortamın Düzenlenmesi)

- Erişilebilir Sınıflar:** Tekerlekli sandalye kullanan öğrenciler için erişilebilir sınıflar sağlamak.
- Dinlenme Alanları:** Öğrencilerin dinlenebileceği sessiz ve rahat alanlar sunmak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Süreğen (Kronik)
Engellerde Eğitimde
Destek Yöntemleri
(Teknoloji ve Yardımcı
Araçlar)

- Dijital ve Sesli Materyaller:** Ders materyallerini dijital ve sesli formatlarda sunmak.
- Mobil Uygulamalar ve Cihazlar:** Öğrencilerin sağlık durumlarını yönetmelerine yardımcı olacak uygulamalar ve cihazlar sağlamak.

3. Engel Türlerine Göre Destek ve Uyarlamalar

Sürekli (Kronik)
Engellerde Eğitimde
Destek Yöntemleri (Sosyal
ve Duygusal Destek)

- Destek Grupları:** Benzer sağlık sorunları yaşayan öğrenciler için destek grupları oluşturmak.
- Sosyal Etkinlikler:** Öğrencilerin sosyal etkileşimlerini artıracak etkinlikler ve programlar düzenlemek.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

❑ Öğrenciyi Tanıma ve Anlama:

- **Bireysel Görüşmeler:** Öğrencilerle düzenli bireysel görüşmeler yaparak ihtiyaçlarını ve hedeflerini anlamak.
- **Sağlık Durumu Bilgisi:** Öğrencinin sağlık durumu, engel türü ve ihtiyaçları hakkında bilgi sahibi olmak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

☐ Destekleyici İletişim:

- **Açık ve Destekleyici İletişim:** Öğrencilerle açık, dürüst ve destekleyici bir iletişim kurarak güven oluşturmak.
- **Geri Bildirim:** Öğrencilere düzenli ve yapıcı geri bildirimler vermek.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

❑ Akademik Planlama:

- **Esnek Ders Programları:** Öğrencinin ihtiyaçlarına uygun esnek ders programları oluşturmak.
- **Ödev ve Proje Yardımı:** Ödev ve projelerde rehberlik etmek, öğrencinin güçlü yönlerini ortaya çıkarmak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

❑ Kaynak ve Materyaller:

- **Erişilebilir Materyaller:** Ders notları, kitaplar ve diğer materyallerin erişilebilir formatlarda olmasını sağlamak.
- **Dijital Kaynaklar:** Online ve dijital kaynaklara erişimi kolaylaştırmak

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

❑ Psikososyal Destek:

- **Psikolojik Destek:** Öğrencilerin psikolojik sağlığını desteklemek için gerekli durumlarda psikolojik danışmanlık hizmetlerine yönlendirmek.
- **Destek Grupları:** Benzer zorluklar yaşayan öğrenciler için destek grupları oluşturmak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

□ Uyum Sağlama:

- **Esnek Uygulamalar:** Sınavlar, ödevler ve projeler için esnek uygulamalar sağlamak.
- **Kapsayıcı Eğitim:** Öğrencilerin katılımını teşvik eden kapsayıcı eğitim yöntemleri uygulamak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

❑ Eğitim ve Farkındalık:

- **Farkındalık Eğitimleri:** Öğretim elemanları ve diğer öğrenciler için engellilik konusunda farkındalık eğitimleri düzenlemek.
- **Bilgilendirici Seminerler:** Engelli öğrencilerin ihtiyaçları ve destek yöntemleri hakkında bilgilendirici seminerler düzenlemek.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

❑ İşbirliği ve Koordinasyon:

- **Diğer Birimlerle İşbirliği:** Engelli Öğrenci Birimi, psikolojik danışmanlık hizmetleri ve diğer destek birimleri ile işbirliği yapmak.
- **Aile ile İletişim:** Gerekli durumlarda öğrencinin ailesi ile iletişimde bulunarak destek sağlamak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Genel Öneriler

❑ Öğrenci Hakları:

- **Hak ve Sorumluluklar:** Öğrencilerin hakları ve sorumlulukları konusunda bilgi sahibi olmak ve bu konuda öğrencilere rehberlik etmek.
- **Adil Değerlendirme:** Öğrencilerin adil bir şekilde değerlendirilmesini sağlamak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Engel Spesifik Öneriler

❑ **Görme Engelli Öğrenciler:**

- **Ders Notları ve Materyaller:** Öğrencinin ders materyallerini erişilebilir formatlarda (dijital, sesli veya Braille) sağlamak.
- **Yardımcı Teknolojiler:** Öğrencinin ekran okuyucu, ekran büyüteci veya ses tanıma yazılımı gibi yardımcı teknolojileri kullanmasına olanak tanımak.
- **Sınav Uyarlamaları:** Sınavların Braille olarak hazırlanması, sesli sınavlar veya ek süre verilmesi gibi özel düzenlemeler yapmak.
- **Oryantasyon Programları:** Kampüs içindeki yolları, binaları ve öğrenme kaynaklarını tanıtmak için oryantasyon programları düzenlemek.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Engel Spesifik Öneriler

❑ İşitme Engelli Öğrenciler:

- **İşaret Dili Tercümanı:** Derslerde işaret dili tercümanı bulundurmak veya altyazı seçenekleri sunmak.
- **FM (Frekans Modülasyon) Sistemleri ve İşitme Cihazları:** Öğrencinin kullandığı işitme cihazlarının veya FM sistemlerinin ders ortamına uygunluğunu sağlamak.
- **Dudak Okuma:** Öğrencinin dudak okumasını kolaylaştırmak için yüz yüze konuşmak ve ders materyallerini görsel olarak desteklemek.
- **Not Tutma Desteği:** Öğrencinin not tutmasını sağlamak için ders notlarını önceden vermek veya not tutma desteği sağlamak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Engel Spesifik Öneriler

❑ Hareket Engelli Öğrenciler:

- **Erişilebilir Sınıflar:** Sınıfların tekerlekli sandalye veya diğer yardımcı cihazlarla erişilebilir olmasını sağlamak.
- **Ek Süre ve Yardımcılar:** Sınavlarda ek süre tanımak ve gerektiğinde yazıcı veya not tutucu eleman sağlamak.
- **Ulaşım Desteği:** Kampüs içindeki binalar arasında rahatça hareket edebilmeleri için ulaşım desteği sağlamak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Engel Spesifik Öneriler

❑ **Konuşma ve Dil Engelli Öğrenciler:**

- **Alternatif İletişim Yöntemleri:** Yazılı iletişim, elektronik cihazlar veya işaret dili gibi alternatif iletişim yöntemlerini kullanmak.
- **Ders Katılımı:** Öğrencinin sınıf tartışmalarına katılımını teşvik etmek ve gerektiğinde kısa cevaplar gerektiren sorular sormak.
- **Sözlü Sunumlar:** Sözlü sunum ve tartışmalarda esneklik sağlamak ve öğrenciye destek olmak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Engel Spesifik Öneriler

❑ Ruhsal ve Duygusal Engelli Öğrenciler:

- **Psikolojik Destek:** Öğrenciyi üniversitenin psikolojik danışmanlık hizmetlerine yönlendirmek ve gerektiğinde destek grupları oluşturmak.
- **Esnek Uygulamalar:** Ders katılımı, ödev teslim tarihleri ve sınavlar konusunda esneklik sağlamak.
- **Açık İletişim:** Öğrencilerle düzenli iletişimde bulunarak ihtiyaçlarını anlamak ve destek sağlamak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Engel Spesifik Öneriler

- ❑ **Öğrenme Güçlükleri Olan Öğrenciler:**
 - **Çoklu Duyusal Öğretim:** Görsel, işitsel ve kinestetik materyaller kullanarak öğretimi desteklemek.
 - **Teknoloji Kullanımı:** Ses tanıma yazılımları, dijital notlar ve diğer yardımcı teknolojileri kullanmak.
 - **Ek Süre ve Alternatif Değerlendirme:** Sınavlar ve ödevler için ek süre tanımak ve gerektiğinde alternatif değerlendirme yöntemleri kullanmak.

4. Akademik Danışmanlara Öneriler

Engel Spesifik Öneriler

❑ Süreğen (Kronik) Engelli Öğrenciler:

- **Esnek Ders Programları:** Öğrencinin sağlık durumu göz önünde bulundurularak esnek ders programları oluşturmak.
- **Online Eğitim:** Gerekli durumlarda öğrencilerin derslere uzaktan katılımını sağlamak için online eğitim imkânları sunmak.
- **Sağlık Desteği:** Öğrencinin sağlık durumuna uygun düzenlemeler yapmak ve gerektiğinde ek süre tanımak.

5. Ekler

Formlar

- ❑ **1. Engelli Öğrenci Başvuru Formu:** Engelli öğrencilerin, Engelli Öğrenci Birimi'nden destek talep etmeleri için kullanılır.
- ❑ **İçeriği:** Öğrencinin kişisel bilgileri, engel türü ve ihtiyaç duyulan destekler hakkında detaylı bilgiler içerir.
- ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir]
- ❑ **2. Sağlık Durumu Beyan Formu:**
- ❑ **Amacı:** Öğrencinin sağlık durumu hakkında bilgi vermesi ve gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için kullanılır.
- ❑ **İçeriği:** Öğrencinin sağlık durumu, tedavi süreci ve sağlık hizmetleri ihtiyacını belirten bilgiler içerir.
- ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir]
- ❑ **3. Ders Uyarılama Talep Formu:**
- ❑ **Amacı:** Engelli öğrencilerin, derslerde ihtiyaç duydukları uyarlamaları talep etmeleri için kullanılır.
- ❑ **İçeriği:** Öğrencinin engel durumu, talep edilen uyarlamalar ve ders bilgilerini içerir.
- ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir]
- ❑ **4. Sınav Uyarılama Talep Formu:**
- ❑ **Amacı:** Engelli öğrencilerin, sınavlarda ihtiyaç duydukları uyarlamaları talep etmeleri için kullanılır.
- ❑ **İçeriği:** Öğrencinin engel durumu, talep edilen uyarlamalar ve sınav bilgilerini içerir.
- ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir].

5. Ekler

Formlar

- ❑ **5. İzin ve Devamsızlık Formu:**
 - ❑ **Amacı:** Sağlık durumu nedeniyle derslere katılamayan öğrencilerin izin ve devamsızlık durumlarını bildirmeleri için kullanılır.
 - ❑ **İçeriği:** Öğrencinin kişisel bilgileri, devamsızlık süresi ve sağlık durumu ile ilgili bilgiler içerir.
 - ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir]
- ❑ **6. Psikolojik Destek Talep Formu:**
 - ❑ **Amacı:** Psikolojik destek hizmetlerinden yararlanmak isteyen öğrencilerin başvuru yapmaları için kullanılır.
 - ❑ **İçeriği:** Öğrencinin kişisel bilgileri, ihtiyaç duyduğu destek türü ve ilgili detaylar içerir.
 - ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir]
- ❑ **7. Erişilebilirlik Geri Bildirim Formu:**
 - ❑ **Amacı:** Öğrencilerin kampüs içindeki erişilebilirlik sorunlarını ve önerilerini bildirmeleri için kullanılır.
 - ❑ **İçeriği:** Erişilebilirlik ile ilgili geri bildirim ve öneriler için alanlar içerir.
 - ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir]
- ❑ **8. Engelli Öğrenci Performans Değerlendirme Formu:**
 - ❑ **Amacı:** Engelli öğrencilerin akademik ve sosyal performanslarının değerlendirilmesi için kullanılır.
 - ❑ **İçeriği:** Öğrencinin ders başarıları, katılım durumu, sosyal etkinliklere katılımı gibi bilgileri içerir.
 - ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir]
- ❑ **9. Yardımcı Teknoloji ve Cihaz Talep Formu:**
 - ❑ **Amacı:** Öğrencilerin eğitim süreçlerinde ihtiyaç duydukları yardımcı teknoloji ve cihazları talep etmeleri için kullanılır.
 - ❑ **İçeriği:** Talep edilen teknolojiler ve cihazlar hakkında detaylı bilgiler içerir.
 - ❑ **Erişim:** [<https://engelsiz.karatekin.edu.tr/> “Formlar” menüsünden ulaşılabilir].

